

Rechtstreeks

Bericht over verslaggeving in Nederland van PwC

December 2025

Wat is er gebeurd?

In de editie 2026 van de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving (RJ) zijn een aantal wijzigingen op bestaande Richtlijnen gepubliceerd die van toepassing zijn op verslagjaren die beginnen op of na 1 januari 2026. Definitieve nieuwe Richtlijnen mogen altijd vervroegd worden toegepast (dus eerder dan de ingangsdatum), tenzij anders aangegeven. De wijzigingen zijn in principe van toepassing op alle ondernemingen die de Richtlijnen toepassen. Aanvullende sectorspecifieke wijzigingen (vermeld in de hoofdstukken in de '600-serie') zijn buiten beschouwing gelaten.

Overzicht van onderwerpen

- Toepassing van IAS 19R in de Nederlandse pensioensituatie
- Toevoeging van Verklaring Omtrent Risicobeheersing aan de geactualiseerde Corporate Governance Code 2025

Welke wijzigingen zijn er voor verslagjaren die beginnen op of na 1 januari 2025 nog bijgekomen?

Toepassing van IAS 19R in de Nederlandse pensioensituatie

Na de publicatie van de **Rechtstreeks van vorig jaar** zijn de voorgestelde wijzigingen in Richtlijn 271 'Personeelsbeloningen' en bijlage 921 'Handreiking voor de toepassing van IAS 19R in de Nederlandse pensioensituatie' definitief geworden. De gevolgen van deze wijzigingen zijn al in **Accounting & Reporting Talk 43** uitgelegd en zijn onveranderd gebleven. Wel heeft de Raad voor de Jaarverslaggeving een nuance aangebracht. Hoewel pensioenregelingen die voldoen aan de Wet toekomst pensioenen (Wtp) onder IAS 19R in beginsel classificeren als een beschikbare premiereregeling (DC-regeling), zou er in bepaalde situaties ook onder de Wtp sprake kunnen zijn van feitelijke verplichtingen die de classificatie van een regeling beïnvloeden. Als de werkgever bijvoorbeeld bij werknemers de gerechtvaardigde verwachting wekt dat een niet behaalde pensioenambitie in het verleden zal worden gecompenseerd

door premieverhogingen in de toekomst, zal dit leiden tot de classificatie als toegezegde pensioenregeling (DB-regeling).

Toevoeging van Verklaring Omtrent Risicobeheersing aan de geactualiseerde Corporate Governance Code 2025

Een andere wijziging voor verslagjaren die beginnen op of na 1 januari 2025, maar die in de voorgaande Rechtstreeks nog niet bekend was, betreft de geactualiseerde Nederlandse Corporate Governance Code (hierna: de Code). De Code is van toepassing op:

- alle vennootschappen met statutaire zetel in Nederland waarvan de aandelen of certificaten van aandelen zijn toegelaten tot de handel op een gereguleerde markt;
- alle grote vennootschappen met statutaire zetel in Nederland (balanstotaal van > € 500 miljoen) waarvan de aandelen of certificaten zijn toegelaten tot de handel op een multilaterale handelsfaciliteit.

De grootste wijziging in de Code betreft de toevoeging van de zogenoemde Verklaring Omtrent Risicobeheersing (hierna: VOR). Het bestuur moet daarin verklaren dat de interne risicobeheersings- en controlesystemen ten minste een beperkte mate van zekerheid geven dat de financiële verslaggeving en de duurzaamheidsverslaggeving geen onjuistheden van materieel belang bevatten, en welk niveau van zekerheid deze systemen geven dat de operationele en compliancerisico's effectief worden beheerst. Hiermee gaan de verklaringen verder dan in de voorgaande versie van de Code. Opname van de VOR in het bestuursverslag biedt meer transparantie over de beheersing van operationele, compliance- en verslagleggingsrisico's. Hoewel de geactualiseerde Code (2025) in werking treedt vanaf het verslagjaar beginnend op of na 1 januari 2025, moet de verankering van de geactualiseerde Code in de Nederlandse wetgeving nog plaatsvinden. Hiervoor moet het Besluit inhoud bestuursverslag worden aangepast, wat naar verwachting in de loop van 2025 zal gebeuren. De RJ heeft de aanpassingen in de Code opgenomen in paragraaf 4 van Richtlijn 400 'Bestuursverslag'.

Overzicht van onderwerpen

- Latente belastingen bij eerste verwerking van bepaalde activa en/of verplichtingen
- Jaarrekeningen opgesteld op basis van IFRS in combinatie met Titel 9 Boek 2 BW
- Herstructurering van Richtlijn 240 'Eigen vermogen'
- Schattingswijziging in onderhoudsvoorziening
- Rubricering langlopende schulden waarvan op balansdatum de leningsvoorwaarden zijn geschonden
- Overige wijzigingen in de Richtlijnen

Wat zijn de belangrijkste wijzigingen voor verslagjaren die beginnen op of na 1 januari 2026?

De belangrijkste wijzigingen voor boekjaar 2026 worden hieronder beschreven.

Bepalingen voor organisaties die IFRS toepassen onder Titel 9 BW 2

De Raad voor de Jaarverslaggeving heeft een nieuw hoofdstuk toegevoegd aan de Richtlijnen, namelijk Richtlijn 105 'Jaarrekeningen opgesteld op basis van IFRS in combinatie met Titel 9 Boek 2 BW'. Dit nieuwe hoofdstuk is relevant voor alle rechtspersonen die hun geconsolideerde en/of enkelvoudige jaarrekening opstellen op basis van EU-IFRS. In de oude situatie stonden alle bepalingen die (in aanvulling op IFRS) relevant zijn voor IFRS-toepassers, nog verspreid over de verschillende hoofdstukken van de Richtlijnen. Door al deze bepalingen over te hevelen naar een nieuw hoofdstuk, zijn de alinea's makkelijker te vinden voor de doelgroep. Voor meer gedetailleerde informatie hierover verwijzen wij naar [RJ-uiting 2025-4](#).

Met het verplaatsen van de alinea's naar Richtlijn 105 worden geen inhoudelijke wijzigingen gemaakt. Wel is er op een tweetal onderwerpen verdere verduidelijking aangebracht:

• Gebeurtenissen na balansdatum

In Richtlijn 160.202a is opgenomen dat een rechtspersoon die combinatie 3 of 4 toepast, alleen de effecten van gebeurtenissen na balansdatum in de jaarrekening hoeft te verwerken die blijken tot het moment dat de jaarrekening wordt opgemaakt. Ook is expliciet opgenomen dat effecten van gebeurtenissen die blijken na het opmaken van de jaarrekening

en nadere informatie geven over de feitelijke situatie op balansdatum, niet worden verwerkt. Maar dit vereist nuanceren. Volgens artikel 2:362 lid 6 BW moeten gebeurtenissen die blijken na het opmaken van de jaarrekening tot aan het vaststellen van de jaarrekening worden verwerkt in de jaarrekening voor zover dat 'onontbeerlijk is voor het inzicht'. IFRS gaat niet in op deze periode na het opmaken van de jaarrekening tot aan het vaststellen ervan. Als deze situatie zich voordoet, kan het bestuur besluiten de jaarrekening opnieuw op te maken rekening houdend met deze nieuwe gebeurtenissen.

- **Toepassing van artikel 2:362 lid 9 BW**

In artikel 2:362 lid 9 BW is opgenomen welke artikelen en afdelingen van Titel 9 Boek 2 BW van toepassing zijn op jaarrekeningen die op basis van IFRS worden opgesteld. In de praktijk bestaan verschillende visies over de vraag of de toelichting van het gemiddeld aantal werknemers (artikel 2:382 BW) ook van toepassing is op een geconsolideerde jaarrekening die is opgesteld volgens IFRS. De Raad voor de Jaarverslaggeving heeft in Richtlijn 105.109 verduidelijkt dat dit wel het geval is, omdat de toelichting niet alleen betekenis heeft voor de enkelvoudige jaarrekening, maar ook voor een geconsolideerde jaarrekening op basis van IFRS.

De wijzigingen zullen ingaan voor boekjaren die aanvangen op of na 1 januari 2026.

Verwerking latente belastingen bij eerste verwerking van activa en/of verplichtingen

De RJ heeft Richtlijn 272 'Belastingen naar de winst' verduidelijkt. De verduidelijking is relevant voor rechtspersonen die een actief of passief verkrijgen in een transactie, niet zijnde een fusie of overname, en waarvan de kostprijs afwijkt van het fiscaal aftrekbare bedrag. Voor belastbare of tijdelijke verschillen die in zulke transacties ontstaan, hoeft de rechtspersoon namelijk géén latente belastingverplichting of -vordering op te nemen. De transactie moet dan wel de volgende kenmerken vertonen:

- De transactie is geen overname waarop Richtlijn 216 'Fusies en overnames' van toepassing is.
- De transactie mag (op het moment van de transactie) geen invloed hebben op het commerciële en fiscale resultaat.
- De transactie mag (op het moment van de transactie) niet leiden tot gelijke belastbare en verrekenbare tijdelijke verschillen. Een voorbeeld hiervan is de situatie waarin een actief wordt verkregen en tegelijkertijd een voorziening voor de kosten van herstel wordt gevormd die als onderdeel van de boekwaarde van het actief wordt verwerkt.

De vrijstelling voor het niet opnemen van een belastinglatentie is toegestaan, maar is niet verplicht. De vrijstelling heeft alleen betrekking op belastbare en verrekenbare tijdelijke verschillen en geldt dus niet voor beschikbare voorwaartse verliescompensatie en nog niet gebruikte fiscale verrekeningsmogelijkheden. De toepassing van de vrijstelling leidt tot een effectieve belastingdruk in de jaarrekening die niet overeenkomt met het nominale belastingtarief. Wij illustreren dit met het volgende voorbeeld:

Voorbeeld

Casus

Business B.V. verkrijgt de aandelen in een vennootschap voor € 1.000. Deze vennootschap heeft slechts één actief, waarbij geen sprake is van een geïntegreerd geheel van activiteiten, activa en/of verplichtingen, dat in staat is tot het genereren van opbrengsten. Hierdoor is er géén sprake van een overname (Richtlijn 216). De verwachte gebruiksduur van het actief is 5 jaar met een restwaarde van nihil. Fiscaal is het actief volledig afgeschreven, waardoor de fiscale boekwaarde nihil bedraagt. Fiscaal wordt verdergegaan met de historische fiscale boekwaarde; het meerdere dat is betaald voor de aandelen is fiscaal niet aftrekbaar. Het belastingtarief is 25%.

Verwerking

Fiscaal wordt bij deze transactie verder gegaan met de historische fiscale boekwaarde van nihil. Commercieel wordt de verkrijgingsprijs volledig toegerekend aan het identificeerbare actief, omdat er geen sprake is van andere activa en/of passiva. Dit betekent dat er een verschil is tussen de jaarlijkse commerciële afschrijvingslast van € 200 ($€ 1.000/5$) en de fiscaal aftrekbare afschrijvingslast (nihil). Bij de eerste verwerking van de transactie ontstaat dus een tijdelijk verschil van € 1.000 tussen de commerciële en fiscale boekwaarde van het actief. Business B.V. kan in deze situatie gebruik maken van de uitzondering, omdat:

- er geen sprake is van een overname zoals bedoeld in Richtlijn 216;
- de transactie (op het moment van aangaan) geen invloed heeft op het commerciële en fiscale resultaat;
- op het moment van de transactie geen gelijke belastbare en verrekenbare tijdelijke verschillen ontstaan.

Als Business B.V. de uitzondering gebruikt, worden er in toekomstige periodes ook geen latente belastingverplichtingen opgenomen voor het resterende belastbare tijdelijke verschil.

De wijzigingen zullen ingaan voor boekjaren die aanvangen op of na 1 januari 2026.

Herstructurering van Richtlijn 240 'Eigen vermogen'

De Raad voor de Jaarverslaggeving heeft de structuur van Richtlijn 240 'Eigen vermogen' verbeterd, zonder hierbij inhoudelijke wijzigingen door te voeren. Verder heeft de RJ de regels voor het verwerken van ingekochte eigen aandelen verduidelijkt. Bij inkoop van eigen aandelen wordt de verkrijgingsprijs of boekwaarde van de ingekochte eigen aandelen in mindering gebracht op de vrije reserves of statutaire reserves (mits de statuten dit toelaten), maar niet op wettelijke reserves.

De wijzigingen in Richtlijn 240 gaan in voor boekjaren die aanvangen op of na 1 januari 2026.

Schattingswijziging in onderhoudsvoorziening

In Richtlijn 212 'Materiële vaste activa' is verduidelijkt hoe moet worden omgegaan met wijzigingen in het geschatte bedrag per onderhoudscomponent en/of het moment waarop het betreffende groot onderhoud gaat plaatsvinden. Dit moet worden beschouwd als een schattingswijziging, waarbij het nog op te bouwen bedrag toegerekend wordt aan de resterende opbouwperiode. Dit betekent dat er geen sprake kan zijn van inhaaldotaties (alineea 212.451).

De aanpassing van alineea 212.451 door de Raad van de Jaarverslaggeving is een stelselwijziging. Stelselwijzigingen worden normaal gesproken volgens Richtlijn 140.208 retrospectief verwerkt. Voor deze wijziging geldt een overgangsbepaling: dit mag prospectief verwerkt worden, waarbij Richtlijn 212.451 alleen geldt voor schattingswijzigingen vanaf 1 januari 2026. De toepassing van deze overgangsbepaling moet worden toegelicht in het boekjaar waarin de overgang is verwerkt.

Voorbeeld

Casus

Production B.V. heeft op 1 januari 2024 een nieuwe machine aangeschaft. Zij schat in dat het groot onderhoud voor deze machine € 150.000 bedraagt en dat dit over 15 jaar, dus op 1 januari 2039, voor het eerst zal moeten plaatsvinden. Jaarlijks wordt er dan € 10.000 (€ 150.000/15 jaar) gedoteerd op de voorziening.

Op 1 januari 2026 vindt er een wijziging plaats van het geschatte moment waarop het groot onderhoud gaat plaatsvinden: Production B.V. schat in dat het groot onderhoud niet op 1 januari 2039, maar al op 1 januari 2036, moet plaatsvinden. De frequentie is dus niet 15, maar 12 jaar.

Verwerking

Production B.V. verwerkt de wijziging als schattingswijziging waarbij het nog op te bouwen bedrag op het moment van de schattingswijziging (1 januari 2026) toegerekend wordt aan de resterende opbouwperiode.

Totaal op te bouwen bedrag:	€ 150.000	
Al opgebouwd:	€ 20.000	-/- (in 2024 en 2025 €10.000 per jaar)
Nog op te bouwen:	€ 130.000	
Resterende opbouwperiode:		10 jaar (01-01-2026 tot 01-01-2036)
Jaarlijks te doteren:	€ 13.000	

Door de wijziging in Richtlijn 212.451 is er sprake van een stelselwijziging. Production B.V. verwerkt deze stelselwijziging prospectief vanaf boekjaar 2026, waarbij zij ieder jaar € 13.000 doteert op de onderhoudsvoorziening ten laste van de winst- en verliesrekening. De toepassing van deze overgangsbepaling wordt in de toelichting op de jaarrekening vermeld.

Rubricering langlopende schulden waarvan op balansdatum de leningsvoorwaarden zijn geschonden

In Richtlijn 254 'Schulden' is verduidelijkt hoe langlopende leningen moeten worden geclassificeerd wanneer op balansdatum niet aan de leningsvoorwaarden is voldaan. In beginsel worden dergelijke schulden als kortlopend aangemerkt als de vordering door de schending direct opeisbaar is.

Wel zijn de volgende uitzonderingen denkbaar:

- **Situatie 1:** Als de schuldeiser vóór balansdatum onvoorwaardelijk afstand doet van zijn recht om de lening bij een schending per balansdatum op te eisen (bijvoorbeeld via een waiver), blijft de schuld langlopend.
- **Situatie 2:** Er vindt als gevolg van de schending per balansdatum geen directe opeising door de schuldeiser plaats, onder de voorwaarde dat de rechtspersoon gedurende een overeengekomen herstelperiode werkt aan het herstel van zijn financiële positie. Daarom is onmiddellijke opeising door de schuldeiser op grond van de schending van de leningsvoorwaarden niet meer mogelijk. Als de overeengekomen herstelperiode tot ten minste twaalf maanden na balansdatum loopt, wordt de schuld als langlopend gerubriceerd.

Als pas na balansdatum, maar voor het moment van opmaken van de jaarrekening overeenstemming met de schuldeiser wordt bereikt over zaken zoals opgenomen onder situatie 1 of 2, is het toegestaan om de schuld als landlopend te rubriceren. De toepassing van deze optie moet dan worden toegelicht. De verduidelijking in Richtlijn 254 is van toepassing voor verslagjaren die aanvangen op of na 1 januari 2026.

Overige wijzigingen in de Richtlijnen

Door middel van RJ-Uiting 2025-3A heeft de Raad van de Jaarverslaggeving nog enkele andere kleinere wijzigingen doorgevoerd in de RJ-bundel. Al deze wijzigingen zijn van toepassing op boekjaren vanaf 1 januari 2026 en zijn hieronder kort toegelicht.

Preferent dividend

In Richtlijn 160 'Gebeurtissen na balansdatum' is het volgende verduidelijkt: een preferent dividend moet als verplichting worden opgenomen op de balans als er op balansdatum voldoende uitkeerbaar eigen vermogen is en de statuten dit voorschrijven.

Verduidelijking van de verwerking van de meerwaarde bij waardering van een deelneming tegen een hogere waarde op basis van de vermogensmutatiemethode

Als een rechtspersoon een al eerder gehouden belang in een deelneming, gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of actuele waarde, gaat waarderen tegen een hogere nettovermogenswaarde of een hoger zichtbaar eigen vermogen van de deelneming, kan de meerwaarde voortkomen uit herwaarderingen bij de deelneming en/of uit winsten die door de deelneming zijn behaald maar nog niet zijn uitgekeerd.

In Richtlijn 214 'Financiële vaste activa' is verduidelijkt dat deze na de verwerving behaalde niet-uitgekeerde winsten (die niet zonder beperking kunnen worden uitgekeerd), moeten worden opgenomen in een wettelijk reserve deelnemingen.

Het begrip 'kostprijs' en toelichtingsvereisten ten aanzien van de kostprijs

In Richtlijn 220 'Voorraden' is een nieuwe alinea (220.601a) toegevoegd met daarin een verplichte toelichting over het bedrag dat was opgenomen in de waardering van de voorraad en dat door verkoop van de voorraad is verwerkt in de winst-en-verliesrekening. Daarnaast is in alinea 220.505 verduidelijkt dat de kostprijs van de omzet bestaat uit de kostprijs van de

voorraden en overige kosten, zoals bijvoorbeeld niet-toegerekende indirecte productiekosten en abnormale productiekosten van voorraden.

Verwerking van betalingskortingen

Bepalingen ten aanzien van de verwerking van betalingskortingen zijn consistent gemaakt tussen Richtlijnen 222, 270 en 273. Betalingskortingen kunnen bijvoorbeeld worden verstrekt aan een afnemer bij vervroegde betaling. Afhankelijk van de feiten en omstandigheden kan er sprake zijn van een belangrijke financieringscomponent. In dat geval wordt de transactieprijs aangepast voor de effecten van de tijdswaarde van geld. Als er geen sprake is van een belangrijke financieringscomponent, zijn de bepalingen over variabele vergoedingen van toepassing. Er wordt dan een schatting van de omvang van de betalingskorting gemaakt om de transactieprijs te bepalen.

Gewijzigde vrijstelling toepassing Richtlijn 275 ‘Op aandelen gebaseerde betalingen’

Alinea 275.103a bevat een vrijstelling voor de toepassing van Richtlijn 275 op aandelen gebaseerde betalingen die zijn **geïnitieerd of afgewikkeld** door een partij buiten de consolidatiekring van de rechtspersoon (bijvoorbeeld de moedermaatschappij van de rechtspersoon). De Raad voor de Jaarverslaggeving heeft deze bepaling herzien, waardoor de vrijstelling uitsluitend nog betrekking heeft op op aandelen gebaseerde betalingen die daadwerkelijk **afgewikkeld** worden door een externe partij ten opzichte van de consolidatiekring. Volgens de Raad moeten op aandelen gebaseerde betalingen die door de rechtspersoon zelf worden afgewikkeld altijd in overeenstemming met Richtlijn 275 worden verwerkt, ongeacht of de initiatie door een derde is geschied.

Totale honoraria voor de assurance-opdracht van duurzaamheidsrapportering

In Richtlijn 390 ‘Overige in de toelichting op te nemen informatie’ is toegevoegd dat de totale honoraria voor de assurance-opdracht van de duurzaamheidsrapportering separaat moet worden vermeld of mag worden opgenomen als onderdeel van de totale honoraria voor andere controleopdrachten. In dat laatste geval wordt aanbevolen om de omschrijving ‘totale honoraria voor andere assurance-opdrachten’ te hanteren in plaats van ‘totale honoraria voor andere controleopdrachten’, omdat de aard van de opdracht voor de duurzaamheidsrapportering geen controleopdracht is, maar een assurance-opdracht.

Wijzigingen in overige wet- en regelgeving met invloed op financiële verslaggeving

Duurzaamheidsrapportage en CSRD

In 2025 hebben de meeste Nederlandse OOB's met meer dan 500 werknemers (de zogenaamde wave 1 reporters) voor het eerst een duurzaamheidsrapportage gepubliceerd over boekjaar 2024. Dit was overigens nog wel vrijwillig, aangezien de CSRD nog niet in de Nederlandse wetgeving is verankerd. Ook op het moment van schrijven van deze publicatie is het nog niet bekend wanneer deze wettelijke verankering gaat plaatsvinden en staan de Nederlandse ondernemingen wederom voor de keuze om de CSRD en de verslaggevingsstandaarden ESRS vrijwillig toe te passen. Op Europees niveau gaan de ontwikkelingen wat sneller dan hier in Nederland. Om de concurrentiepositie van de EU te versterken en de administratieve lasten te verlichten heeft de EU de volgende voorstellen en gedelegeerde handelingen ('delegated acts') uitgegeven:

- De Omnibus-voorstellen en de 'Stop-the-clock'-handeling
- EU Taxonomie-wijzigingen
- 'Quick fix' gedelegeerde handeling
- ESRS-versimpeling

Hieronder gaan we kort op deze wijzigingen in. In ESG Talk 7 'De Omnibus-voorstellen' worden ook een aantal van de onderstaande punten toegelicht.

De Omnibus-voorstellen en de ‘Stop-the-clock’-handeling

Op 26 februari 2025 publiceerde de Europese Commissie (EC) haar Omnibus-voorstellen die bedoeld zijn om de vereisten voor duurzaamheidsrapportage te vereenvoudigen. Ten aanzien van de CSRD publiceerde de EU twee voorstellen om de CSRD bij te werken, de zogenaamde ‘Stop-the-clock’- en de ‘content’-voorstellen. Het ‘stop-the-clock’-voorstel is relatief kort. Het stelt voor om de rapportage van ‘wave 2’- (grote Europese ondernemingen die niet al onder de NFRD vallen) en ‘wave 3’-reporters (kleine en middelgrote beursgenoteerde ondernemingen) met twee jaar uit te stellen. Met andere woorden, wave 2-reporters zijn nu pas verplicht om over boekjaar 2027 de duurzaamheidsrapportage volgens de CSRD op te stellen en wave 3-reporters pas over boekjaar 2028. Deze vertraging is bedoeld om tijd te geven voor de goedkeuring van het ‘content’-voorstel.

Het Omnibus ‘content’-voorstel omvat vier primaire gebieden van voorgestelde wijzigingen, waaronder de reikwijdte van de CSRD, eisen aan de waardeketen, assurance-eisen en updates van de ESRS-normen. Deze wijzigingen zijn in de onderstaande tabel samengevat:

Onderwerp	Huidige vereisten	Voorgestelde wijzigingen
Scope	- Welke entiteiten, onder de reikwijdte van de CSRD vallen, en wanneer zij daaronder vallen, is afhankelijk van de omvang van de entiteit en of de entiteit is genoteerd op een door de EU gereguleerde markt. - Alle EU-entiteiten die verplicht zijn om te rapporteren conform de CSRD, zijn ook verplicht te rapporteren conform de EU Taxonomie Verordening.	- De vaststelling of een entiteit binnen de reikwijdte van de CSRD valt, hangt voornamelijk af van het feit of de entiteit meer dan 1000* werknemers heeft. - Entiteiten met maximaal 1000* werknemers kunnen vrijwillig rapporteren volgens de Voluntary Sustainability Reporting Standard voor micro-, kleine en middelgrote ondernemingen (VSME). - Voor sommige entiteiten die verplicht zijn om volgens de CSRD te rapporteren, zullen de vereisten om conform de EU Taxonomie te rapporteren vrijwillig zijn.
Waardeketen	Beperkingen aan wat een entiteit op basis van ESRS aan informatie kan opvragen bij haar waardeketenpartners.	- De grens voor de waardeketen is direct van toepassing op rapporterende entiteiten. - Verzoeken van entiteiten met maximaal 1000* werknemers zullen beperkt zijn tot de eisen van de VSME.
Assurance	- Beperkte mate van zekerheid in de eerste rapportagejaren, met een overgang naar redelijke mate van zekerheid. - De Europese Commissie zal uiterlijk in 2026 een assurancestandaard vaststellen.	- De overgang naar redelijke mate van zekerheid zal komen te vervallen. - De Europese Commissie zal uiterlijk in 2026 gerichte richtlijnen voor assurance publiceren.
Standaarden	- Verplichting van de Europese Commissie om sectorgerichte standaarden uit te geven (ongeveer 40 sectorstandaarden zijn gepland). - De European Sustainability Reporting Standards (ESRS) zijn momenteel vastgesteld en van kracht voor entiteiten die onder de rapportageplicht vallen.	- De verplichting om sectorstandaarden uit te geven zal worden verwijderd. - De ESRS zullen worden bijgewerkt met als doel de rapportagelast te verminderen. Onderdelen die in het voorstel op de lijst staan om veranderd te worden zijn onder andere: - het ‘substantieel’ verminderen van het aantal verplichte datapunten; - het prioriteren van kwantitatieve datapunten boven kwalitatieve tekst; - het verbeteren van de consistentie met andere EU-wetgeving.

* Het exacte aantal werknemers staat op dit moment nog ter discussie.

Het ‘Stop-the-clock’-voorstel is inmiddels in een richtlijn vastgelegd en op 17 april 2025 in werking getreden. De EU-lidstaten hebben tot 31 december 2025 om deze richtlijn in hun nationale wetgeving op te nemen. De timing rondom het Omnibus ‘content’-voorstel is nog onzeker en loopt nog door het Europese wetgevend proces en vereist nog goedkeuring van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie. Totdat de voorstellen zijn goedgekeurd en omgezet in Nationale wetgeving, blijft de huidige CSRD-wetgeving gebaseerd op lokaal recht van kracht. Aangezien Nederland de huidige CSRD-richtlijn nog niet heeft opgenomen in de wetgeving, kan de CSRD dan ook alleen maar vrijwillig worden toegepast.

De EU Taxonomie-wijzigingen

Op 4 juli heeft de Europese Commissie een gedelegeerde handeling aangenomen die de gedelegeerde handelingen van de Taxonomieverordening wijzigt. De wijzigingen zijn bedoeld om de administratieve lasten te verminderen, de nauwkeurigheid van de belangrijkste prestatie-indicatoren (KPI's) te verbeteren en de verplichte rapportagesjablonen te verkorten en te vereenvoudigen. De wijzigingen hebben betrekking op zowel financiële als niet-financiële ondernemingen.

Niet-financiële ondernemingen

Voor niet-financiële entiteiten stellen de wijzigingen specifieke kwalitatieve en kwantitatieve materialiteitsdrempels vast. Ze vereenvoudigen ook bepaalde criteria rondom de 'Geen ernstige afbreuk doen aan'-criteria (de 'Do No Significant Harm criteria') en de vereiste rapportagesjablonen.

Ten aanzien van de materialiteitsdrempels hoeven in specifieke omstandigheden niet-financiële entiteiten niet te beoordelen of bepaalde economische activiteiten taxonomisch gekwalificeerd ('eligible') en taxonomisch georiënteerd ('aligned') zijn als de volgende kwantitatieve en kwalitatieve materialiteitsdrempels van toepassing zijn:

- 1) De omzet-KPI: de cumulatieve omzet die voortvloeit uit de economische activiteiten bedraagt minder dan 10% van de noemer van de omzet-KPI.
- 2) De CapEx KPI: de cumulatieve investeringsuitgaven met betrekking tot de economische activiteiten bedragen minder dan 10% van de noemer van de CapEx KPI.
- 3) De OpEx KPI: de cumulatieve operationele uitgaven met betrekking tot alle economische activiteiten van de niet-financiële entiteit bedragen minder dan 10% van de noemer van de OpEx KPI.
- 4) De wijzigingen handhaven de bestaande bepaling die toestaat dat operationele uitgaven niet worden beoordeeld op taxonomisch gekwalificeerd of taxonomisch georiënteerd wanneer deze niet materieel zijn voor het bedrijfsmodel van de entiteit. Entiteiten die op kwalitatieve basis concluderen dat OpEx zoals gedefinieerd in de Taxonomieverordening niet materieel is, moeten de totale waarde van de OpEx KPI-noemer bekendmaken en uitleggen waarom operationele uitgaven niet materieel zijn.

Let voor de kwantitatieve beoordeling wel op dat de beoordeling cumulatief plaatsvindt. Dus wanneer een onderneming drie activiteiten heeft met een impact van 3% (activiteit a), 5% (activiteit b) en 6% (activiteit c), dus cumulatief 14%, dan kan de onderneming niet alle drie de activiteiten buiten beschouwing laten op basis van materialiteit. De activiteit a kan samen met activiteit b of c buiten beschouwing worden gelaten, aangezien dit cumulatief onder de 10% blijft. Als de onderneming activiteit a en b buiten beschouwing laat, dan zal het over activiteit c wel een beoordeling moeten maken onder de Taxonomie-regeling.

Financiële ondernemingen

Voor financiële entiteiten stellen de wijzigingen een kwantitatieve materialiteitsdrempel in. Ze beperken ook de uitingen die moeten worden opgenomen in de noemer van belangrijke prestatie-indicatoren (KPI's) en stellen de rapportageverplichting voor bepaalde KPI's uit. Bovendien vereenvoudigen de wijzigingen de vereiste rapportagesjablonen.

Financiële entiteiten hoeven hun activa en activiteiten niet te beoordelen op grond van de Taxonomieverordening wanneer deze onder bepaalde materialiteitsdrempels liggen. Deze materialiteitsdrempel verschilt per type entiteit. De activa en activiteiten onder de gespecificeerde materialiteitsdrempel moeten afzonderlijk worden gerapporteerd als niet-materiële activa en activiteiten, indien van toepassing.

De wijzigingen zijn onderworpen aan een toetsingsperiode van vier maanden door het Europees Parlement en de Raad, die inmiddels is verlengd met twee maanden. De wijzigingen van de taxonomieverordening treden in werking 20 dagen na publicatie in het Publicatieblad van de Europese Unie. Omzetting in nationale wetgeving is niet vereist. De wijzigingen zijn van toepassing vanaf 1 januari 2026. Na publicatie mogen ze worden toegepast op boekjaren die beginnen tussen 1 januari en 31 december 2025, maar dit is niet verplicht. De verwachte publicatiedatum is begin januari 2026 en heeft dan nog 20 dagen nodig voor inwerkingtreding. Ondernemingen die al vroeg in 2026 rapporteren over boekjaar 2025 moeten dus de inwerkingtreding in de gaten houden om na te gaan of zij de EU Taxonomie-wijzigingen al mogen toepassen over boekjaar 2025.

De ‘Quick fix’ gedelegeerde handeling

Op 11 juli 2025 heeft de Europese Commissie de ‘Quick fix’ gedelegeerde handeling aangenomen, die alleen van toepassing is op ‘wave 1’-verslaggevers die rapporteren in overeenstemming met de huidige ESRS (aangeduid als ‘ESRS-versie 1’). De wijzigingen zijn van toepassing op boekjaren die beginnen op of na 1 januari 2025. Het doel van deze wijzigingen is om een ‘quick fix’ te bieden om de gefaseerde invoeringsbepalingen te verlengen voor de boekjaren 2025 en 2026 terwijl de versimpeling van de ESRS gaande is. De regeling geeft wave 1-verslaggevers de mogelijkheid om niet meer informatie te hoeven verschaffen ten opzichte van boekjaar 2024 door:

- de overgangsverlichtingen die in 2024 zijn voorzien, te verlengen, zodat wave 1-verslaggevers geen verwachte financiële effecten en geselecteerde gegevenspunten met betrekking tot het eigen personeelsbestand van een entiteit in de boekjaren 2025 en 2026 hoeven bekend te maken;
- bestaande rapportagevereisten te beperken.

De regeling geeft een nieuwe optie om alle informatie weg te laten die vereist is door ESRS E4 Biodiversiteit en ecosystemen, ESRS S2 Werknemers in de waardeketen, ESRS S3 Getroffen gemeenschappen en ESRS S4 Consumenten en eindgebruikers, voor de boekjaren 2025 en 2026. Deze verlichting is beschikbaar, zelfs als het onderwerp als materieel is aangemerkt. Entiteiten moeten deze onderwerpen echter nog steeds beoordelen op materialiteit en, indien ze materieel zijn, bepaalde samengevatte informatie verstrekken in overeenstemming met ESRS 2 Algemene toelichtingen, paragraaf 17. Dit omvat informatie over de uitkomst van de materialiteitsbeoordeling van de entiteit, evenals informatie over beleid, acties, doelstellingen en relevante meetgegevens.

Het Europees Parlement en de Raad van de EU kunnen binnen een termijn van maximaal vier maanden (de ‘toetsingsperiode’) bezwaar aantekenen, maar zij kunnen geen inhoudelijke wijzigingen aanbrengen. Als er geen bezwaar wordt aangetekend, wordt de gedelegeerde handeling gepubliceerd in het Publicatieblad van de EU en treden de bepalingen ervan in werking op de derde dag na de publicatie. Na inwerkingtreding zijn de bepalingen van de gedelegeerde handeling rechtstreeks van toepassing en behoeven ze geen omzetting in de nationale wetgeving van de EU-lidstaten.

ESRS-versimpeling

Als onderdeel van het Omnibus 'content'-voorstel heeft de Europese Commissie EFRAG gevraagd om technisch advies geven over de vereenvoudiging van ESRS. Op 31 juli 2025 publiceerde EFRAG conceptversies van herziene Europese standaarden voor duurzaamheidsverslaglegging, ook wel aangeduid als ESRS-versie 2. De versimpeling van deze standaarden was vooral gericht op een versimpeling van de dubbele materialiteitsbeoordeling, het elimineren van dubbele toelichtingsvereisten binnen de twaalf standaarden, het verwijderen van diverse niet-verplichte datapunten en dergelijke.

Inmiddels is de publieke consultatie van deze gewijzigde standaarden op 29 september 2025 afgerond. De EFRAG heeft haar technisch advies (ESRS-versie 2) op 30 november 2025 aan de Europese Commissie verstrekt en het is op 3 december 2025 publiekelijk beschikbaar gekomen. De Europese Commissie zal de indiening beoordelen en de standaarden mogelijk bijwerken vóórdat de herziene ESRS in een gedelegeerde handeling wordt vastgesteld. De verwachting van de Europese Commissie is dat de ESRS-versie 2 voor boekjaar 2027 zal zijn afgerond en dan dus ook toepasbaar zal zijn.

Voordat de Europese Commissie de herziene ESRS heeft aangenomen, blijven de huidige ESRS-en van toepassing.

Meer informatie?

Wilt u meer informatie naar aanleiding van deze onderwerpen?

Uw contactpersonen van PwC helpen u graag verder.

© 2025 PricewaterhouseCoopers B.V. (KvK 34180289). Alle rechten voorbehouden. PwC verwijst naar de Nederlandse firma en kan soms naar het PwC-netwerk verwijzen. Elke aangesloten firma is een afzonderlijke juridische entiteit. Kijk op www.pwc.com/structure voor meer informatie.

Bij PwC willen we een bijdrage leveren aan het vertrouwen in de maatschappij en het oplossen van belangrijke problemen. Wij zijn een netwerk van firma's in 149 landen met bijna 370.000 mensen. Wij zien het als onze taak om kwaliteit te leveren op het gebied van assurance-, belasting- en adviesdiensten. Bij PwC in Nederland werken ruim 5.900 mensen met elkaar samen. Vertel ons wat voor u belangrijk is. Meer informatie over ons vindt u op www.pwc.nl.

De inhoud van deze publicatie is bestemd voor algemene informatiedoeleinden en dient niet ter vervanging van professioneel advies.